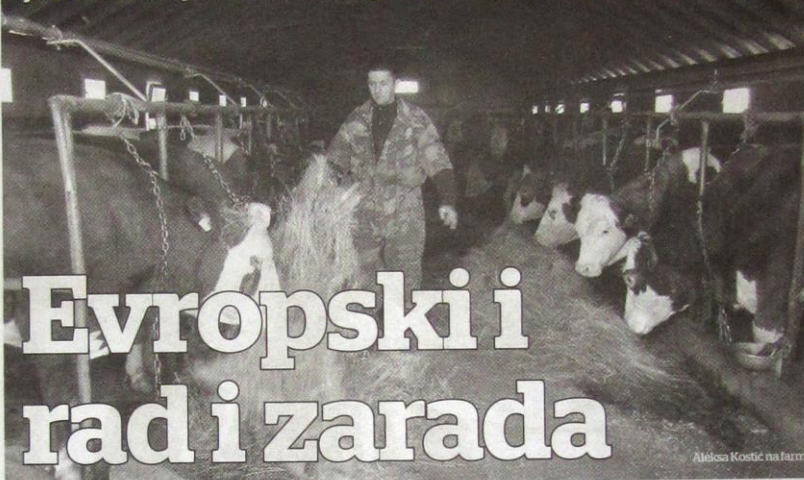

Ljudi i zanimanja: Aleksa Kostić, jedan od najboljih farmera u Crnoj Gori

Aleksa Kostić na farmi

Evropski i rad i zarada

Posao oko deset krava čovjek sa porodicom može da završi za 40 minuta i zaradi hiljadu eura mjesečno, jer svaka krava daje 100-120 eura čiste zarade, objašnjava Kostić

NIKŠIĆ - Veoma hrabro je Aleksa Aco Kostić 2006. godine napustio nikšićku pivaru, najsigurniju „fabriku dobrih plata“ i započeo farmerski posao u rodnom selu Dučice, u Župi nikšićkoj.

U toj, za mnoge neshvatljivoj, odluci podržali su ga supruga Ana, stric Stojan (iskusni inženjer agronomije) i otac Drago, koji je u trgovini radio i uporedo, sa ženom Ružom, obrađivao imanje. Aleksin potez ubrzo se pokazao ispravnim. Danas je njegova farma krava jedna od najboljih u Crnoj Gori, a gazdinstvo primjer kako se radom po EU standardima može evropski zarađivati.

Kredit i MIDAS

Podsjećajući da su roditelji uvijek gajili pet-šest krava i pedesetak ovaca, 43-godišnji Aco priča kako se i tokom sedmogodišnjeg rada u pivari bavio proizvodnjom krompira na četiri hektara.

- Tada sam kupio traktor, kosačicu i balirku, a ubrzo mehanizaciju udvostručio i pružao usluge zemljoradnicima. Ličnim sredstvima sam i štalu izgradio i počeo tov junadi, a 2006. podignem 45.000 eura kredita da iz Austrije uvezem 24 steone junice simentalke rase i osnujem farmu „Sim-mlek“. U želji da je razvijem, ubrzo uzmem duplo veći kredit, od kojeg vratim prvi i izgradim drugu štalu, kupim neke mašine i uvezem 38 junica, za koje bespovratno dobijem 35.000 eura iz MIDAS

Mladi farmer Luka

Acov i Anin sin Luka je na poljoprivrednoj školi u Crnoj Gori, a od sedmog razreda vozi traktor i ostale poljoprivredne mašine.

- Svo lanišnje ljetu je po čitav dan vozio traktor, plastilicu, kosačicu, balirku. Ovi su danas glavni natar na njivama, a jutros od zore sa majstorom popravija vodovodnu pumpu. Sve voli i zna da radi - priča Ana, uz napomenu da „za udar nički radi dobija džeparac, ali mi približno koliko zaslužuje“.

Direktor koji ne naređuje

- Jesam direktor farme, ali nikome ne naređujem, niti sjedim u fotelji. Ustajem u šest, spremim djecu za školu, pa skuvam kafu radnicima i nastavim u štali. Radim sve što i radnici. Mužem, telad podajam, hranu dajem. Tu sam i za veterinarske poslove: pri teljenju krava, vakcinisanju i davanju lijekova, injekcija. Samo ne znam osjemenjavanje krava - kaže u šali Ana Kostić, direktorica „Sim-mleka“.

programa. Ponovo podignem kredit od 150, a prethodne godine i četvrti u iznosu 200 hiljada eura, da bih „razdužio“ prethodni i uvezao 33 krave, kupio traktor, čistijernu i vakumirku (uz 50 odsto MIDAS-sredstava). Kako za priplod ostavljamo i junice sa farme, sada imamo 90 krava muzara, koje godišnje daju toliko teladi - objašnjava Kostić.

Povećana mlječnost

Pored svog imanja, lani smo obradili pod zakup 30 hektara od Zupske zadruge i deset od komšija, na kojima smo pripremili 70 odsto sirove mase (senjaže i silaže). Ishranom muzara sirovim sijenom i kukuruznom silažom mlječnost je povećana za deset odsto ili 100 litara mlijeka dnevno, a ove godine ćemo proizvesti sve potrebne količine sirove mase i mlječnost povećati za još desetak procenata. Pod zakup smo uzeli još njiva, tako da ćemo ovih dana lucerkom, grahoricom, ovsem i kukuruznom silažom zasijati 70 hektara, upola više nego ranije - kaže Kostić, koji stalno zapošljava tri radnika, a u sezoni kosidbe i žetve još osam

radnika, uz oca, 14-godišnjeg sina Luku i tri godine mladu kćerku Saru.

Kostići su izgradili i objekat za mljekaru kapaciteta 5.000 litara dnevno, ali za sada sarađuju sa danilovgradskom siraom „Montebjanko“, koja od njih otkupljuje 70 odsto potrebnog mlijeka.

- Godišnje ispručujemo 400 hiljada litara mlijeka. Sirara „Montebjanko“ je zadovoljna kvalitetom mlijeka, a mi redovnošću isplate i cijenom 43 centa po litru i još sedam-osam centi premije od Ministarstva poljoprivrede - kaže Kostić.

Premije 40.000 eura

Štale, opremljene mljekovodom i drugim savremenim sistemima, podigao je na bezvodnom mjestu. Zbog toga je, pored dvije stare bistjerne zapremine po 50-60 kubika vode, izgradio i 1.600 metara vodovoda iz Gračanice, odakle vodu pumpa izbacuje na 880 metara nadmorske visine - u bazen zapremine 300 kubika.

- Da sam umjesto ulaganja u farmu, kupovao stanove, lađnije bismo od kirije živjeli. Ali, ne kajem se. Jeste teško raditi na selu, ali se u današnjim uslovima itekako isplati. Posao oko deset krava, na pri-

Kostić ima 90 krava za koje proizvodi hranu na 70 hektara vlastitih i iznajmljenih njiva

Dedovo zaduženje - doček gostiju

Drago Kostić je cijelog života gajio krave i ovce. Čak i kad je radio u trgovini šavničke „Sinjavine“. To ga je, vešt, održalo vitalnim i do 75. godine nije „tabletu nikad popio, niti kod ljekara bio, izuzev na regrutaciju 1960. godine“.

- Brinem o četiri šarplaninca i ložim tri šporeta - da se familija i radnici ugriju kada u kuću uđu. A kad Aco nema vremena, dočekujem goste, koji obilaze farmu. A dolaze daci, studenti, diplomate... Sa mnogima se i po koja čašica popije, a i to je naporno u ovim godinama - šali se Drago.

mjer, čovjek sa porodicom može da završi za 40 minuta dnevno i zaradi hiljadu eura mjesečno. Svaka krava daje 100-120 eura čiste zarade mjesečno. Ko ima brojniju farmu, toliko novca ne bi zaradio ni u nekoj dobrostojećoj firmi. Drugo je pitanje što ljudi unaprijed potroše. Ja sam, recimo, sve ovo izgradio kreditima i uredno ih vraćao. Sada vratim ratu 3.300 eura, platom radnike i ostale mjesečne troškove farme i pola ostane za familiju, a od Ministarstva po osnovu premija dobijem oko 40 hiljada eura godišnje i to 25 hiljada eura za mlijeko, sedam-osam hiljada za uzgoj stoke i nešto više za uzorane njive - objašnjava Kostić, uz prijekor nikšićkoj opštini što je, jedina u Crnoj Gori, ukinula premiju tri centa po litru mlijeka, a prva je uvela tu dragocijenu podršku farmerima.

Napominjući da redovno posjećuje seminare u zemlji i regionu, ali i Austriji i Njemačkoj, kako bi primijenio njihova iskustva, Kostić kaže da planira povećanje kapaciteta farme, ali tek kada obezbijedi proizvodnju dovoljnih količina kabaste stočne hrane.

Gojko KNEŽEVIĆ